МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МОРСЬКОГО ФЛОТУ

Кафедра «Судноводіння і морська безпека»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів

з освітнього компонента

«ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ»

Одеса – 2026

Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з освітнього компонента «Основи національного спротиву» розроблено для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра всіх спеціальностей, які навчаються в Одеському національному морському університеті за денною формою здобуття освіти / Уклад.: проф. Терновський В.Б.

Методичні вказівки схвалено на засіданні кафедри «Судноводіння і морська безпека» ОНМУ (протокол № 1 від 14.08.2026 р.).

ЗМІСТ

ВСТУП ……..……..…….. 3

1. СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ……..…..……. 4

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ШОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ……..…..…. 5

3. ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ……..... 7

3.1. Тематика самостійної роботи студентів …….. 7

3.2. Зміст альтернативного формату самостійної роботи для здобувачів освіти, які є особами з інвалідністю або які частково втратили працездатність без встановлення інвалідності (для самостійного вивчення практичних компонентів дисципліни понад обсяг, визначений Розподілом навчального часу) ……..... 11

3.3. Зміст альтернативного формату самостійної роботи для студентів, віровчення та релігійні переконання яких забороняють використовувати зброю (навчальний час, передбачений на самостійну роботу з тем «Тактична підготовка» і «Вогнева підготовка (основи)» перерозподілений на інші теми) …… 22

4. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ (САМОКОНТРОЛЮ) ……... 23

5. ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ЗАСВОЄННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТА БЕЗПЕКОВОЇ ТЕМАТИКИ …….. 27

6. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ……..… 27

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ……...…… 28

Додаток 1. Правила безпеки під час самостійної роботи студентів …… 34

ВСТУП

Самостійна робота студентів (далі – СРС) з освітнього компонента «Основи національного спротиву» є основним засобом опанування навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Сучасна вища школа базується на концепції, де студент є активним суб'єктом навчання, а не пасивним слухачем. Виходячи з цього, самостійній роботі студента відводиться роль основного інструмента трансформації теоретичної інформації у стійкі особистісні переконання та життєво необхідні навички. Типовою програмою навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» (далі – Типова програма), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 30.06.2026 р. №1002, передбачено виділення 40 годин (1,33 кредиту ЄКТС) на СРС, що складає майже третину від загального обсягу курсу. Це обумовлено специфікою самої дисципліни: захист країни та безпека громади вимагають від людини не просто зазубрених визначень, а глибокого усвідомлення алгоритмів дій.

Зміст самостійної роботи освітнього компонента «Основи національного спротиву» визначається робочою програмою, даними методичними вказівками та рекомендаціями викладача.

СРС може виконуватися у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерному класі, а також в домашніх умовах.

Чому самостійна робота є критично важливою:

1. Формування психологічної готовності та стійкості. Військова історія та психологія доводять, що найбільшим ворогом людини в кризовій ситуації є невідомість. Самостійний аналіз природи страху, вивчення маркерів бойового стресу та алгоритмів протидії паніці за протоколом «6.П» дозволяють студенту оцінювати свої емоційні реакції раціонально. Коли мозок має готовий алгоритм дій, рівень паніки знижується на 70-80%.

2. Перехід від інформованості до компетентності. Аудиторні лекції дають лише загальний вектор. Саме під час самостійної роботи, розв'язуючи балістичні задачі, розраховуючи координати на топографічній карті чи аналізуючи ТТХ мінних загороджень, студент розвиває просторове мислення та аналітичні здібності. Це формує «здатність до національного спротиву» як загальну компетентність.

3. Індивідуалізація навчання та адаптивність. Кожен студент має свій темп сприйняття та різні базові знання. СРС дозволяє заповнити індивідуальні прогалини: хтось потребує більше часу на вивчення анатомічних зон для тампонади ран, а хтось – на розуміння радіочастотного планування та алгоритмів протидії засобам РЕБ.

4. Інтеграція майбутнього фаху в систему безпеки. Самостійна робота спонукає студента замислитися, як його майбутня цивільна спеціальність (юрист, програміст, економіст, педагог, інженер) може підсилити державу. Це виховує зрілого громадянина, здатного діяти ефективно у межах своєї професійної компетенції під час правових режимів воєнного стану.

5. Навчальний матеріал, який здобувачі вищої освіти повинні засвоїти в процесі самостійної роботи, виноситься на поточний та підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовується при проведенні навчальних занять.

1. СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ДЛЯ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до принципів академічної свободи, інклюзивності та забезпечення рівних прав на освіту, самостійна робота студентів з освітнього компонента «Основи національного спротиву» диференційована за трьома цільовими категоріями студентів:

Категорія 1. Здобувачі освіти за загальним профілем

Для цієї категорії СРС виступає містком між теоретичною аудиторною базою та практичним відпрацюванням навичок на практичних заняттях (на місцевості, полігонах, тирах тощо). Завдання орієнтовані на інженерно-тактичне моделювання, розробку графічних схем (блокпости, окопи, картки вогню) та розв'язання прикладних балістичних і логістичних задач. Це дозволяє студентам прибувати на практичні навчання вже з чітким алгоритмом дій у голові.

Категорія 2. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами (особи з інвалідністю або з частковою втратою працездатності)

В чому відмінності:

• ***Звільнення від фізичних навантажень.*** За умови подання заяви та підтвердних медичних документів, такі студенти повністю звільняються від практичних занять, які можуть завдати шкоди їхньому фізичному стану;

• ***Альтернативний формат навчання (теоретичне заміщення)***. Замість відсутніх практичних годин студенти вивчають за вибором додатковий теоретичний матеріал понад обсяг, визначений загальним планом;

• ***Камеральний та проєктний формат***. Практичні навички оцінюються виключно у безпечній, адаптованій формі (камеральна робота з картами, вирішення ситуаційних кейсів, розробка інфографіки, заповнення карток поранених, аудит цифрової безпеки та кібергігієна пристроїв);

• ***Контроль знань***. Оцінювання здійснюється без бойових чи фізичних елементів – шляхом тестування, захисту індивідуальних або групових проєктів, усних/письмових відповідей.

Категорія 3. Студенти, віровчення та релігійні переконання яких забороняють використовувати зброю:

В чому відмінності:

• ***Виключення тематики, пов'язаної з використанням зброї***. Такі студенти не вивчають Тему 9 («Тактична підготовка») та Тему 10 «Вогнева підготовка (основи)») Типової програми в їхньому класичному військовому розумінні;

• ***Альтернативний формат навчання***. Години, відведені на тактичну та вогневу підготовку, замінюються на вивчення цивільно-безпекових тем у межах загального обсягу часу;

• ***Гуманітарно-цивільний фокус***. Навчання та СРС фокусуються на заходах цивільного захисту, логістиці, масовому медичному сортуванні (Triage), психологічній деескалації натовпу та паніки, а також на інженерному аудиті найпростіших укриттів;

• ***Беззбройне оцінювання***. Будь-які маніпуляції зі зброєю, боєприпасами чи макетами виключаються. Оцінюються аналітичні, управлінські та логістичні навички реагування на кризи в цивільному середовищі.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ШОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Структура тематики СРС

Тематика самостійної роботи розроблена як інтегрований інженерно-аналітичний комплекс, що повністю охоплює 13 ключових тем Типової програми (Таблиця 1). Головна особливість цієї структури – трансформація «сухої» військової теорії у прикладні цивільні та оборонні навички.

Для здобувачів освіти, які є особами з інвалідністю або які частково втратили працездатність без встановлення інвалідності, передбачено альтернативний формат самостійної роботи (для самостійного вивчення практичних компонентів дисципліни) понад обсяг, визначений Розподілом навчального часу (Таблиця 2).

Для студентів, віровчення та релігійні переконання яких забороняють використовувати зброю навчальний час, передбачений на самостійну роботу з тем «Тактична підготовка» і «Вогнева підготовка (основи)» перерозподілений на інші теми (Таблиця 3).

Зміст кожної теми самостійної роботи містить чіткий розподіл на дві взаємопов'язані частини:

1. Аналітично-дослідницький блок (Зміст питань для самостійного вивчення): орієнтує студента на самостійний пошук інформації, вивчення міжнародних протоколів (ТССС, MARCH, Женевські конвенції) та аналіз технічних параметрів (частот БпЛА, балістичних таблиць, ТТХ інженерних загороджень).

2. Проєктно-модельний блок (Завдання на самостійну роботу): вимагає створення конкретного матеріального або цифрового продукту (таблиці, схеми, пам'ятки, розрахункової відомості).

Тематика бездоганно враховує принцип інклюзивності та свободи совісті: для осіб з інвалідністю та студентів, які не беруть до рук зброю, розроблено альтернативні завдання для камеральних умов (наприклад, замість тактичного переміщення на місцевості – ГІС-проєктування маршрутів, замість метання гранат – термодинамічний аналіз засобів захисту від гіпотермії).

2.2. Практична користь «Завдань на самостійну роботу» для студента

Завдання в правій колонці таблиць 1-3 – це не просто формальний «самоконтроль», а моделювання реальних життєвих і кризових ситуацій.

Для студента користь від виконання завдань полягає в наступному:

• ***Перехід від знань до автоматизму дій***. Військова справа не прощає довгих роздумів. Коли студент самостійно прописує покроковий чек-лист дій у разі загрози або безпосереднього потрапляння в полон (Тема 2 «Міжнародне гуманітарне право») або алгоритм накладання турнікета однією рукою (Тема 4 «Домедична допомога»), у його пам'яті створюється чіткий ментальний трафарет. У разі реальної загрози мозок не панікуватиме, а запустить готовий скрипт порятунку;

• ***Розвиток інженерно-графічних навичок***. Створення схеми-профілю окопу у двох проєкціях (Тема 8 «Інженерна підготовка та мінна безпека») або графічної пам'ятки блокпоста (Тема 1 «Національний спротив») вчить студентів працювати з масштабами, лінійними розмірами та нормативними стандартами. Це розвиває просторову уяву, необхідну для швидкого оцінювання захисних властивостей будь-якої споруди;

• ***Математична точність та логіка розрахунків***. Розв'язання балістичних задач на випередження цілі (Тема 10 «Вогнева підготовка (основи)») або складання логістичного плану забезпечення для 10 осіб (Тема 13 «Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність») доводять, що оборона – це математика. Студент вчиться рахувати ресурси (літри води, калорії, хвилини безперервного тиску на рану, кліки мушковерта), що робить його дії раціональними;

• ***Цифрова грамотність у системі безпеки***. Завдання з координатної сітки за допомогою застосунку OsmAnd (Тема 5 «Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості») та аналізу відеопотоку БпЛА з дешифруванням аерознімків (Тема 12 «Сучасні військові технології, роботизація та БпЛА (НРК, БНА)») піднімають ІТ-компетентність студента на військово-технічний рівень. Ці навички є універсальними та критично важливими як для сучасного воїна, так і для цивільного спеціаліста в умовах цифровізації;

• ***Капіталізація власного фаху (Портфоліо безпеки)***. Підсумкове завдання з написання аналітичного есе про інтеграцію своєї спеціальності в систему кіберзахисту чи нацбезпеки (Тема 13 «Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність») змушує студента вийти за рамки звичайного навчання. Він починає бачити себе як важливий елемент загальнодержавної системи спротиву.

2.3. Методичні рекомендації щодо форми подання та захисту СРС

Для того, щоб результати самостійної роботи не загубилися і були високо оцінені, рекомендується запровадити «Індивідуальне безпекове портфоліо студента»:

1. Формат виконання: усі графічні схеми (окопи, блокпости) можуть виконуватися як на папері (від руки з подальшим скануванням), так і в графічних редакторах. Текстові алгоритми, чек-листи та розрахункові відомості оформлюються у вигляді єдиного текстового документа.

2. Поточний моніторинг: на початку кожного практичного заняття викладач виділяє 5-7 хвилин для експрес-перевірки або взаємоперевірки студентами виконаних під час самостійної роботи чек-лістів чи порівняльних таблиць за темою заняття.

3. Критерії зарахування: завдання вважається виконаним, якщо воно містить усі обов’язкові нормативні параметри (наприклад, для окопу – точні розміри в сантиметрах; для радіодоповіді – чітке дотримання структури SALUTE).

3. ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1. Зміст самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст питань для самостійного вивчення	Завдання на самостійну роботу
Аудиторна підготовка		
Тема 1. Національний спротив		
1.	*СР 1 (2 год.). Тема:* «Ідеологічні основи та еволюція концепцій тотальної оборони в країнах НАТО» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Дослідження концепцій національної стійкості (Resilience) на прикладі країн Балтії та Скандинавії. 2. Роль цивільного населення у стримуванні гібридних загроз військового характеру. 3. Правовий статус добровольця в європейських оборонних системах.	1) Скласти порівняльну таблицю моделей територіальної оборони Естонії (Кайтселійт) та України.
2.	*СР 2 (2 год.). Тема:* «Взаємодія добровольчих формувань територіальних громад (ДФТГ) та підрозділів Сил територіальної оборони (ТрО) ЗСУ під час охорони критичних об'єктів інфраструктури» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз порядку підпорядкування та розгортання блокпостів ДФТГ у межах громад. 2. Вивчення правил внутрішньої служби та правових меж застосування сили цивільними формуваннями. 3. Регламент взаємодії з патрульною поліцією та підрозділами ЗСУ під час комендантської години.	1) Розробити графічну схему-пам'ятку розташування постів та секторів спостереження на типовому блокпосту ТрО.
Тема 2. Міжнародне гуманітарне право		
3.	*СР 3 (2 год.). Тема:* «Правові наслідки набуття статусу комбатанта та особливості режиму військового полону» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз прав та обов'язків комбатанта відповідно до Третьої Женевської конвенції. 2. Відмінність між статусом законного комбатанта, шпигуна та найманця в міжнародному праві. 3. Порядок дій військовослужбовця у разі потрапляння в полон: правові та психологічні аспекти захисту особистих даних.	1) Підготувати чек-лист першочергових дій та правил поведінки військовослужбовця при загрозі та безпосередньому потраплянні в полон.
Тема 3. Психологічна підготовка та стійкість		
4.	*СР 4 (2 год.). Тема:* «Психологічна самодопомога під час гострого бойового стресу та бойової психічної травми» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз фізіологічних маркерів бойового стресу (тунельний зір, тахікардія, втрата слуху) та управління ними. 2. Методика застосування експрес-технік тактичного дихання (квадратне дихання) безпосередньо під час вогневого контакту. 3. Алгоритм дій при раптовій панічній атаці чи заціпенінні (ступорі) напарника в бою.	1) Скласти текстовий алгоритм-інструкцію для відновлення боєздатності бійця, що впав у стан бойового ступору.

Тема 4. Домедична допомога		
5.	*СР 5 (2 год.). Тема:* «Алгоритм самодопомоги у зоні під вогнем (Care Under Fire - CUF)» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Специфіка надання допомоги під вогневим тиском супротивника та пріоритет ведення вогню у відповідь. 2. Техніка та ергономіка швидкісного накладання турнікета однією рукою (на ліву/праву руку). 3. Тактика прихованого пересування повзком із пораненим у безпечну зону.	1) Законспектувати покроковий алгоритм дій бійця після отримання поранення кінцівки у секторі обстрілу до моменту переміщення в укриття.
6.	*СР 6 (2 год.). Тема:* «Контроль дихання та надання допомоги при пораненнях грудної клітки (етап Respiration)» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Анатомія та механіка розвитку відкритого, закритого та напруженого пневмотораксу. 2. Правила використання оклюзійних наліпок із клапаном та методика їхньої реактивації при погіршенні стану пораненого. 3. Технологія проведення голкової декомпресії грудної клітки при напруженому пневмотораксі.	1) Описати карту візуальних ознак (діагностичні критерії), які свідчать про перехід відкритого пневмотораксу в смертельно небезпечний напружений пневмоторакс.
7.	*СР 7 (2 год.). Тема:* «Методи зупинки внутрішніх кровотеч та тампонада вузлових ран (етап Circulation)» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Особливості анатомічних зон вузлових кровотеч (пахви, пах, шия), де неможливе застосування джгута. 2. Техніка агресивної тампонади ран за допомогою гемостатичних (бинтів із каоліном/хітозаном) та звичайних марлевих засобів. 3. Правила застосування та фіксації тиснучої пов'язки після завершення тампонади.	1) Написати покрокову інструкцію з проведення тампонади глибокої пахової рани з урахуванням часу безперервного тиску на рану.
8.	*СР 8 (2 год.). Тема:* «Профілактика гіпотермії та заповнення медичної карти за стандартом TCCC» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Вплив тріади смерті (гіпотермія, ацидоз, коагулопатія) на виживання пораненого з масивною крововтратою. 2. Правила використання активних (хімічні грілки) та пасивних (термоковдри) засобів зігрівання пораненого. 3. Міжнародний стандарт заповнення карти DD Form 1380 (TCCC Card).	1) Заповнити зразок картки DD Form 1380 на основі наданого викладачем текстового сценарію поранення.
Тема 5. Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості		
9.	*СР 9 (2 год.). Тема:* «Робота з координатною сіткою та визначення цілей за допомогою кутоміра паперової карти» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Структура та правила читання кілометрової сітки на військових топографічних картах. 2. Визначення повних та скорочених прямокутних координат об’єктів з точністю до метрів. 3. Розрахунок кутів нахилу схилів за допомогою закладення та визначення зон видимості вогневих позицій.	1) Виконати практичну вправу з нанесення на карту 3 цілей за заданими 8-значними прямокутними координатами.

Тема 6. Зв'язок та передавання інформації		
10.	*СР 10 (2 год.). Тема:* «Захист військового зв'язку в умовах активного радіопридушення (РЕБ) противника» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Принципи радіоелектронної боротьби: як ворог виявляє, перехоплює та глушить сигнали радіостанцій. 2. Налаштування режимів псевдовипадкової перебудови робочої частоти (ППРЧ) на цифрових раціях. 3. Правила дотримання радіомаскування, використання радіокодів, сигнальних таблиць та закритих паролей.	1) Складення таблиці індивідуальних засобів радіомаскування (мовленнєвих кодів для заміни назв топографічних та тактичних об'єктів).
Тема 7. Зброя масового ураження		
11.	*СР 11 (2 год.). Тема:* «Протоколи деконтамінації (очищення) особового складу та спорядження після хімічного або радіаційного ураження» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Фізико-хімічні принципи дегазації, дезактивації та дезінфекції зброї та обмундирування. 2. Правила використання індивідуальних протихімічних пакетів (ІПП) для обробки відкритих ділянок шкіри. 3. Порядок організації та проходження пунктів спеціальної обробки (ПуСО) на виході з ураженої зони.	1) Розробити чек-лист послідовності зняття зараженого ЗЗК (загальновійськового захисного комплекту) та протигаза для виключення вторинного ураження.
Тема 8. Інженерна підготовка та мінна безпека		
12.	*СР 12 (2 год.). Тема:* «Інженерне облаштування одиночного окопу для стрільби стоячи та його маскування від повітряного спостереження» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Об'єми ґрунту, лінійні розміри, трасування та черговість відриття одиночного окопу під вогнем противника. 2. Обладнання ніш для боєприпасів, бійниць та дренажних систем для відведення води. 3. Технологія створення протидронових навісів, сіток та використання природної рослинності для маскування бруствера.	1) Накреслити схему-профіль індивідуального окопу у двох проєкціях (вигляд зверху та розріз) із зазначенням усіх нормативних розмірів (у см).
Тема 9. Тактична підготовка		
13.	*СР 13 (2 год.). Тема:* «Тактика дій вогневої групи в оборонному бою: розподіл секторів та відбиття наступу» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Складання картки вогню оборонної позиції «двійки»/«трійки» з визначенням основних та додаткових секторів. 2. Алгоритм взаємодії при перезаряджанні: черговість ведення вогню для забезпечення безперервного обстрілу цілі. 3. Дії бойової групи при прориві піхоти ворога до переднього краю оборони (гранатометний бій).	1) Створити макет картки вогню для вогневої позиції відділення (із нанесенням орієнтирів та секторів обстрілу).
Тема 10. Вогнева підготовка (основи)		
14.	*СР 14 (2 год.). Тема:* «Балістичні поправки та правила вибору прицілу при стрільбі по рухомих цілях на дальності до 300 м» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Фізика деривації, кута кидання та деформації траєкторії кулі калібрів 5.45 мм / 7.62 мм.	1) Розв'язати 3 балістичні задачі на визначення точки прицілювання по грудній мішені, що

	2. Розрахунок лінійного випередження (у фігурах людини) під час флангового руху цілі на різних дистанціях. 3. Специфіка стрільби вгору або вниз під значними кутами місця цілі.	рухається з лівого флангу зі швидкістю 3 м/с на дистанції 200 м.
Тема 11. Виживання та спеціальна підготовка		
15.	*СР 15 (2 год.). Тема:* «Тактика організації безпечної ночівлі у зимовому лісі за умов відсутності наметів та спецзасобів» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Будівництво тепловідображальних екранів, снігових траншей та укриттів типу «довбанка». 2. Секрети розведення та тривалого підтримання бездимових вогнищ типу «Нодья» для обігріву групи. 3. Правила профілактики «траншейної стопи» та догляду за одягом в умовах екстремального холоду.	1) Скласти текстову інструкцію безпеки щодо попередження отруєння чадним газом під час обігріву закритого зимового сховища.
Професійно-орієнтована підготовка		
Тема 12. Сучасні військові технології, роботизація та безпілотні літальні апарати (наземні роботизовані комплекси, безпілотні надводні апарати)		
16.	*СР 16 (2 год.). Тема:* «Особливості радіочастотного планування та тактика обходу засобів окопного РЕБ противника» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз робочих діапазонів частот (на частотах 433, 750, 915 МГц, 1.2 ГГц, 2.4/5.8 ГГц) керування та відеозв'язку сучасних дронів. 2. Принцип дії та архітектура купольних і спрямованих систем окопного РЕБ. 3. Тактичні прийоми пілотування: зміна висоти, швидкісне пікірування, використання ретрансляторів для прориву зон глушіння.	1) Скласти порівняльну таблицю вразливості каналів керування БпЛА до дії засобів радіоелектронного придушення противника.
17.	*СР 17 (2 год.). Тема:* «Організація безпеки екіпажу БпЛА: протидія засобам радіопеленгації та артилерійському пошуку» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Як супротивник за допомогою систем РЕР визначає точні координати пульта оператора БпЛА. 2. Протоколи винесення антен (відео та керування) за допомогою кабелів на безпечну відстань від бліндажа/позиції пілота. 3. Тактика маскування та екстреної зміни стартових позицій (смуг зльоту) після виявлення загрози.	1) Розробити схему-чекліст інженерно-технічного облаштування та маскування закритої позиції розрахунку БпЛА на лінії фронту.
Тема 13. Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність		
18.	*СР 18 (2 год.). Тема:* «Методологія ухвалення тактичних рішень на основі циклу Бойда (OODA Loop – Спостереження, Орієнтація, Рішення, Дія)» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Сутність та чотири етапи циклу Бойда, їх математичний та психологічний зв'язок зі швидкістю реакції командира. 2. Як випередження супротивника всередині його власного циклу рішень дезорганізує його тактичні дії. 3. Практичне застосування OODA Loop під час ведення бою в міських умовах та при раптових змінах тактичної обстановки.	1) Письмово проаналізувати умовний тактичний кейс (зіткнення з розвідгрупою супротивника) та розписати покроково дії командира за чотирма етапами циклу Бойда.

19.	*СР 19 (2 год.). Тема:* «Основи військового лідерства та психологічні інструменти згуртування малих бойових колективів підрозділу» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Стилі військового лідерства, засновані на авторитеті та особистому прикладі («Іди за мною», а не «Іди туди»). 2. Психологічна динаміка формування бойового підрозділу, управління кризами довіри та профілактика внутрішніх конфліктів. 3. Методика проведення розбору дій за стандартом AAR (After Action Review – Огляд після дій) для підвищення боєздатності групи.	1) Розробити індивідуальний регламент (чек-лист) з 5 головних питань для проведення розбору дій групи (AAR) після завершення навчально-бойового завдання.
20.	*Підсумковий контрольний захід*.	Проведення контрольного заходу

3.2. Зміст альтернативного формату самостійної роботи для здобувачів освіти, які є особами з інвалідністю або які частково втратили працездатність без встановлення інвалідності (для самостійного вивчення практичних компонентів дисципліни понад обсяг, визначений Розподілом навчального часу)

№ з/п	Зміст питань для самостійного вивчення	Завдання на самостійну роботу
І. Аудиторна підготовка		
Тема 3. Психологічна підготовка та стійкість		
1.	*СР 1 (2 год.). Тема:* «Аналітичне моделювання технік саморегуляції, протидії ІПСО та алгоритмів першої психологічної допомоги» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Методичний аналіз та порівняльна характеристика практичних технік саморегуляції психіки (дихальних, м'язових, когнітивних) з визначенням оптимальних умов для їх швидкого застосування. 2. Розбір скриптів комунікації та покрокове моделювання дій за протоколом першої психологічної допомоги «6.П» при взаємодії з особами у різних дезадаптивних станах. 3. Письмовий кейс-аудит: розробка покрокового алгоритму безпечної поведінки та прийняття рішень у цивільному середовищі під час збройного нападу, стрілянини або захоплення заручників.	1) Скласти порівняльну таблицю експрес-технік подолання паніки (дихальних та когнітивних). 2) Занотувати покроковий алгоритм розмови з людиною в стані ступору або істерики за протоколом «6.П». 3) Розробити письмовий чек-лист особистої безпеки на випадок стрілянини в публічному місці.
Тема 4. Домедична допомога		
2.	*СР 2 (2 год.). Тема:* «Аналіз ергономіки індивідуального медичного забезпечення та алгоритмів контролю масивних кровотеч» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Проєктування та аудит розміщення: розробка оптимальної схеми розташування елементів IFAK на екіпіруванні для забезпечення безперешкодного доступу обома руками.	1) Опрацювати інструкції до засобів IFAK та графічно зобразити схему ешелонування аптечки на спорядженні. 2) Скласти текстову інструкцію (покроковий алгоритм) самонакладання

	2. Алгоритмізація самодопомоги: детальний покроковий опис дій (чек-лист) з накладання турнікета вороткового типу на верхні та нижні кінцівки у складних положеннях (лежачи/сидячи). 3. Методика взаємодопомоги: аналіз типових помилок при накладанні турнікета іншим особам та розробка рекомендацій щодо їх усунення.	турнікета на руку та ногу з урахуванням ліміту часу.
3.	*СР 3 (2 год.). Тема:* «Моделювання дій на етапах забезпечення прохідності дихальних шляхів та допомоги при травмах грудей» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз тактичних розрахунків: порівняння маневрів відновлення прохідності дихальних шляхів та визначення показань до застосування назофарингеального повітроводу. 2. Рішення при ранах грудної клітки: розбір клінічних сценаріїв використання оклюзійних наліпок (з клапаном та без) під час загрози напруженого пневмотораксу. 3. Алгоритм стабілізації: складання інструкції щодо переведення постраждалих у відновне положення залежно від характеру поранень.	1) Законспектувати етапи введення носоглоткового повітроводу та правила контролю дихання. 2) Описати послідовність дій та правила накладання оклюзійної наліпки при проникаючому пораненні грудей.
4.	*СР 4 (2 год.). Тема:* «Системний аудит алгоритмів MARCH/PAWS та методик фіксації травм» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Діагностичне моделювання: складання карти візуальних та тактильних ознак для розпізнавання шокового стану та прихованих ушкоджень «з голови до ніг». 2. Аналіз конверсії турнікетів: розв’язання ситуаційних задач щодо визначення умов, тактичних критеріїв та безпечних термінів послаблення або заміни турнікета. 3. Документування та іммобілізація: правила заповнення картки постраждалого за стандартом MARCH та вибір підручних засобів для шинування кінцівок.	1) Скласти порівняльний чек-лист етапів первинного (MARCH) та вторинного (PAWS) оглядів. 2) Оформити зразок заповнення картки пораненого DD Form 1380 або її українського аналога за умовним сценарієм.
5.	*СР 5 (2 год.). Тема:* «Теоретичний аналіз біомеханіки евакуації та стандартів комунікації в обмеженому просторі» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз біомеханіки травматизму: вивчення правил розподілу ваги та безпечного навантаження на опорно-руховий апарат рятувальника під час переміщення людей. 2. Розбір евакуаційних схем: графічне або текстове моделювання способів переміщення пораненого одним чи двома рятувальниками в умовах завалів, вузьких коридорів та дверних прорізів. 3. Стандартизація доповідей: відпрацювання навичок складання повідомлень медичним службам щодо стану поранених під час підготовки до евакуації.	1) Описати техніку безпеки для спини рятувальника при підйомі ваги. 2) Скласти текстову схему-інструкцію дій для евакуації людини з обмеженого простору (наприклад, міжпартного або вузького коридору).

Тема 5. Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості		
6	*СР 6 (2 год.) Тема:* «Камеральний аналіз геопросторових даних та розрахунок тактико-топографічних параметрів за картографічними матеріалами» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Інтерпретація рельєфу та умовних знаків: детальне читання паперових або електронних топографічних карт, оцінка взаємовидимості точок за методом горизонталей та визначення абсолютних і відносних висот. 2. Координатно-топографічні розрахунки: обчислення прямокутних і географічних координат цілей за допомогою аналогових (сіток) та цифрових інструментів (геопортали, ГІС). 3. Планування маршрутів: розрахунок відстаней та кутів за картами та актуальними аерофотознімками; математичне складання схем-таблиць руху за азимутами.	1) Виконати розрахункову роботу: за наданим фрагментом топографічної карти визначити точні координати трьох цілей та побудувати профіль рельєфу між ними для перевірки взаємовидимості. 2) Скласти робочу таблицю (схему) руху за азимутами для умовного маршруту із 4-5 точок повороту, розрахувавши магнітні азимути та відстані у метрах.
Тема 6. Зв'язок та передавання інформації		
7.	*СР 7 (2 год.) Тема:* «Теоретико-модельна експлуатація засобів зв'язку, стандартизація радіообміну та алгоритми кібербезпеки» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз архітектури зв'язку: вивчення алгоритмів базового налаштування радіостанцій малої потужності (Motorola/Baofeng), вибору робочих частот та розгортання терміналів Starlink. 2. Формалізація радіодоповідей: детальне опрацювання та моделювання текстів бойових повідомлень за міжнародним стандартом SALUTE та запитів на медичну евакуацію за карткою постраждалого. 3. Кібергігієна та захист даних: аналіз протоколів захисту персональних смартфонів у кризових зонах, алгоритмів активації двофакторної автентифікації та розпізнавання фішингових загроз.	1) Скласти зразки радіодоповідей: на основі запропонованого викладачем текстового сценарію (опису дій умовного ворога та наявності поранених) написати повний текст рапорту за формою SALUTE та 9-Line MEDEVAC. 2) Провести аудит безпеки пристрою: підготувати письмовий звіт (чек-лист) про налаштування конфіденційності, месенджерів та облікових записів на власному смартфоні відповідно до правил цифрової безпеки.
Тема 7. Зброя масового ураження		
8.	*СР 8 (2 год.) Тема:* «Протоколи та алгоритми цивільного захисту при застосуванні зброї масового ураження та запалювальних речовин» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Методика застосування ЗІЗ: детальне вивчення правил підбору за розміром, перевірки герметичності та порядку використання засобів індивідуального захисту органів дихання (протигазів) та шкіри. 2. Алгоритмізація дій при загрозах: розробка покрокових інструкцій та правил поведінки у разі отримання раптових сигналів цивільної оборони «Радіаційна небезпека» («Спалах ядерного вибуху») та «Хімічна тривога».	1) Розробити інфографіку або пам'ятку: скласти покрокову текстову інструкцію дій для цивільної особи (або працівника підприємства) на перші 15 хвилин після сигналу про хімічну чи радіаційну атаку. 2) Описати заходи самодопомоги: підготувати конспект-алгоритм дій у разі

	3. Захист від термічних уражень: опрацювання теоретичних засад захисту та першої допомоги при застосуванні ворогом сучасних запалювальних речовин (фосфор, термітні суміші).	потрапляння запалювальних речовин на одяг або шкіру, зазначивши заборонені маніпуляції.
Тема 8. Інженерна підготовка та мінна безпека		
9.	*СР 9 (2 год.) Тема:* «Класифікація, ТТХ та ідентифікація матеріальної частини мін і вибухонебезпечних предметів за фото- та відеоматеріалами» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Ідентифікація ВНП: детальне вивчення зовнішнього вигляду, маркування та ТТХ основних типів протипіхотних, протитанкових мін та касетних боєприпасів за допомогою методичних атласів ДСНС. 2. Аналіз радіуса ураження: вивчення тактико-технічних можливостей мінних підривників (натискні, натяжні, магнітні, сейсмічні) та розрахунок зон безпечного віддалення від них. 3. Методика інформування: опрацювання алгоритму повідомлення екстрених служб (101, 102) у разі виявлення підозрілих предметів.	1) Скласти фотокаталог-пам'ятку: виділити 5 найбільш поширених та небезпечних ВНП (наприклад, ПФМ-1, ОЗМ-72, ТМ-62) із описом їхніх деструктивних факторів та маркування. 2) Написати скрипт звернення: підготувати точний текст-шаблон повідомлення на лінію 101 про виявлення умовного ВНП із зазначенням необхідних геопросторових орієнтирів.
Тема 9. Тактична підготовка		
10.	*СР 10 (2 год.) Тема:* «Теоретичний аналіз тактики індивідуального переміщення та геометричні основи взаємодії в малих групах» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз способів пересування: вивчення тактичних умов для вибору способів переміщення на полі бою (пригнувшись, бігом, повзанням на получетвереньках/пластунськи) залежно від щільності вогню ворога та наявності укриттів. 2. Алгоритмізація бойового порядку: детальне вивчення геометрії та секторів відповідальності під час руху у складі бойових груп («двійка», «трійка», «четвірка») за тактичними схемами. 3. Методика взаємодії: теоретичний розбір сигналів управління (жестами та голосом) та правил прикриття напарника під час маневру («рухаюсь – прикриваю»).	1) Графічно зобразити або текстово описати сектори спостереження та ведення вогню для кожного бійця тактичної «трійки» під час руху колоною та лінією. 2) Скласти таблицю-пам'ятку основних тактичних жестів керування групою в умовах дотримання режиму тиші.
Тема 10. Вогнева підготовка (основи)		
11.	*СР 11 (2 год.) Тема:* «Теоретичний аналіз будови зброї, взаємодії частин механізмів та заходи безпеки при поводженні з нею» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз матеріальної частини: вивчення призначення, будови частин і механізмів штатної стрілецької зброї (на прикладі АК/AR-систем) та фізичних процесів, що відбуваються під час пострілу. 2. Алгоритмізація обслуговування: опрацювання покрокового порядку неповного розбирання, збирання,	1) Скласти покрокову інструкцію-алгоритм (чек-лист) з перевірки зброї на розрядженість та проведення її неповного розбирання. 2) Підготувати реферат-коментар щодо недопущення типових нещасних випадків під час поводження зі зброєю.

	чищення та змащення зброї за допомогою інтерактивних схем та 3D-моделей. 3. Аудит правил безпеки: детальне вивчення та коментування 4 чотирьох фундаментальних правил безпечного поводження зі зброєю (Купера) та інструкцій тиру/стрільбища.	
Тема 11. Виживання та спеціальна підготовка		
12.	*СР 12 (2 год.) Тема:* «Термодинамічний аналіз засобів захисту від гіпотермії та алгоритми протидії небезпечним природним чинникам» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз теплоізоляційних властивостей: вивчення фізики теплообміну людського тіла з навколишнім середовищем та порівняльна оцінка ефективності сучасних матеріалів (фліс, мембрана, пух) і підручних засобів. 2. Протоколи протидії термічним загрозам: детальне опрацювання алгоритмів попередження та першої самодопомоги при переохолодженні (гіпотермії), обмороженнях, теплових та сонячних ударах. 3. Проєктування екіпірування: вивчення концепції «пошарового одягу» (ECWCS) для тривалого перебування у несприятливих погодних умовах (злива, снігопад, шквальний вітер).	1) Скласти аналітичну схему: розписати структуру 3-4 основних шарів одягу для захисту тіла взимку із зазначенням функцій кожного шару (відведення вологи, термоізоляція, захист від вітру). 2) Розробити чек-лист дій: «Першочергові заходи самодопомоги при початкових ознаках замерзання кінцівок».
ІІ. Практична підготовка на місцевості*		
Тема 4. Домедична підготовка*		
13.	*СР 13* (2 год.). Тема:* «Комплексна експертиза ситуаційних сценаріїв MARCH/PAWS та тактичної евакуації» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Інтегрований аналіз ситуацій: розв’язання наскрізних розрахунково-ситуаційних задач, що поєднують загрози етапів CUF (під вогнем) та TFC (в укритті). 2. Моделювання дій під впливом умовних чинників: розробка алгоритмів надання домедичної допомоги «напомацки» (в умовах нульової видимості) та за раптових тактичних команд («Дрон!», «Обстріл!»). 3. Проєктування логістики порятунку: підготовка індивідуального реферату або проєкту щодо організації взаємодії цивільних та медичних служб під час масових ушкоджень.	1. Письмово розв’язати ситуаційну задачу: розписати пріоритети надання допомоги трьом умовним пораненим із різними типами травм. 2. Розробить пам’ятку дій цивільної особи у разі виникнення загрози обстрілу або атаки БпЛА під час надання домедичної допомоги.
Тема 5. Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості*		
14.	*СР 14* (2 год.). Тема:* «Теоретико-модельне орієнтування на місцевості за класичними засобами та геоінформаційним застосунком OsmAnd» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Алгоритмізація класичного орієнтування: аналіз прийомів визначення точки свого стояння та сторін світу за компасом, астрономічними орієнтирами (Сонце, зорі) та місцевими предметами. 2. Цифрова верифікація: вивчення функціоналу та інтерфейсу автономного застосунку OsmAnd (або	1. Оформити пам’ятку: розписати покроковий алгоритм визначення точки свого стояння на паперовій карті за двома-трьома орієнтирами (метод засічок). 2. Розв’язати математичні задачі: обчислити відстані до об’єктів (наприклад,

	MilChat) для визначення дирекційних кутів та магнітних азимутів на об’єкти. 3. Методика окомірного розрахунку: опрацювання математичних алгоритмів визначення відстаней простими способами (за кутовими розмірами за формулою тисячної) та проведення аналізу проведених дій (АПД/AAR).	будівлі чи автомобіля) за відомими лінійними розмірами та кутовими величинами у тисячних.
15.	*СР 15* (2 год.). Тема:* «Навігаційне проєктування маршу за азимутами та алгоритми прийняття рішень у складних фізико-географічних умовах» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Моделювання обходу перешкод: теоретичний розбір тактичних прийомів прихованого руху групи за азимутами та вивчення геометрії геометричного обходу великих перешкод (озера, мінні поля, завали). 2. Кризовий навігаційний менеджмент: напрацювання покрокових інструкцій щодо відновлення втраченого орієнтування за допомогою комбінації класичних методів та автономних ГІС-даних. 3. Аналіз ортофотопланів: комплексне вивчення та зіставлення паперових карт із матеріалами аерофотозйомки з БпЛА (ортофотопланів) для виявлення актуальних змін на місцевості.	1. Розробити аналітичний кейс: графічно зобразити схему обходу перешкоди на маршруті руху за азимутом з перерахунком кутів та кроків (або метрів) для повернення на основну лінію руху. 2. Підготувати письмовий алгоритм дій: «Що робити у разі повної втрати орієнтування та виходу з ладу цифрових приладів навігації».
Тема 8. Інженерна підготовка та мінна безпека*		
16.	*СР 16* (2 год.). Тема:* «Моделювання алгоритмів безпечної поведінки на мінно-небезпечних територіях та правила маркування загроз» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз детекції загроз: вивчення візуальних та непрямих ознак замінування місцевості (покинута техніка, пошкоджена рослинність, наявність дротів, розтяжок). 2. Протокол дій у «червоній зоні»: теоретичний розбір дій цивільної особи у разі випадкового заходження на мінне поле або підриву поруч іншої людини. 3. Міжнародні стандарти маркування: вивчення офіційних (стандартні знаки IMSMA) та підручних способів позначення мінної небезпеки.	1. Розв’язати ситуаційний кейс: письмово розписати покроковий алгоритм дій у ситуації: «Ви рухалися ґрунтовою дорогою і помітили за 2 метри попереду натяжний дріт. Ваші дії». 2. Скласти схему позначення: текстово або графічно описати, як правильно за допомогою підручних засобів (гілки, тканина, каміння) позначити небезпечну зону, якщо немає стандартних табличок.
Тема 9. Тактична підготовка*		
17.	*СР 17* (2 год.). Тема:* «Теоретичне проєктування схем інженерного обладнання та фортифікаційного захисту вогневих позицій» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Геометрія фортифікації: вивчення стандартних лінійних розмірів, профілів та об'ємів інженерних споруд (окопів для стрільби лежачи, з коліна, стоячи, бліндажів). 2. Аналіз захисних властивостей: розрахунок товщини бруствера та захисних шарів ґрунту/деревини для	1. Розробити схему-креслення: накреслити (або детально описати в текстовому форматі) профіль індивідуального окопу для стрільби стоячи з позначенням основних елементів (бруствен, берма, тильний траверс,

	надійного укриття від уламків артилерійських снарядів та мін. 3. Організація маскування: теоретичний розбір правил та прийомів приховування позицій від засобів повітряної (БпЛА) та оптичної розвідки ворога.	сходинка для ведення вогню). 2. Скласти чек-лист маскування: підготувати перелік із 5 правил маскування позиції з урахуванням особливостей пори року (літо/зима).
18.	*СР 18* (2 год.). Тема:* «Теоретичне моделювання вибору вогневої позиції, секторів спостереження та алгоритмів дій під обстрілом» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз укриттів: вивчення критеріїв вибору ефективного місця для спостереження та ведення вогню (використання природних укриттів, складок місцевості, зруйнованих будівель) із дотриманням вимог маскування. 2. Організація спостереження: опрацювання алгоритму поділу місцевості на сектори спостереження (ближню, середню та дальню зони), виявлення демаскувальних ознак цілей. 3. Кризові алгоритми під обстрілом: вивчення покрокового порядку дій цивільної або військової особи при раптовому артилерійському чи мінометному обстрілі (правило «лягай і повзи», пошук заглиблень).	1. Розробити картку вогню/спостереження: на основі навчальної схеми або фотографії місцевості визначити 3 орієнтири, розбити ділянку на сектори та вказати ймовірні місця появи ворога. 2. Скласти алгоритм дій (чек-лист): «Послідовність дій під час раптового мінометного обстрілу на відкритій місцевості».
19.	*СР 19* (2 год.). Тема:* «Ситуаційний аналіз тактичного маневрування та протоколів дій при раптовому вогневому контакті» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз виходу з-під обстрілу: вивчення тактичних прийомів розриву вогневого контакту, безпечного відходу групи під прикриттям димів або вогню у відповідь. 2. Протоколи «Засідка/Контрзасідка»: теоретичний розбір дій підрозділу (групи) у разі потрапляння в ближню чи дальню засідку противника за матеріалами бойових статутів. 3. Моделювання кризових ситуацій: опрацювання алгоритмів прийняття рішень командиром або старшим групи при раптовому виникненні загрози (наприклад, атака FPV-дрона на марші).	1. Письмово розв'язати тактичний кейс: описати послідовність дій цивільного автомобіля або пішої групи у разі раптового потрапляння під прицільний обстріл стрілецькою зброєю на дорозі. 2. Законспектувати правила використання димових засобів для маскування маневру відходу або евакуації.
20.	*СР 20* (2 год.). Тема:* «Комбінований аналіз особливостей тактичних дій та виживання в умовах різних типів місцевості» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Тактика в місті (CQB): вивчення теоретичних засад ведення дій у населених пунктах: підхід до будівлі, проходження «мертвих зон», особливості огляду кімнат («нарізання пирога»). 2. Тактика у лісі та на відкритому просторі: аналіз специфіки маскування, організації засідок, контролю	1. Скласти порівняльну таблицю особливостей ведення спостереження та переміщення в умовах міста (урбанізована місцевість) та лісисто-болотяної місцевості. 2. Описати методику безпечного проходження кутів будівель та дверних

	флангів та мінної безпеки при переміщенні лісосмугами чи полями. 3. Аудит безпеки середовища: вивчення небезпек, які приховує кожен тип місцевості для цивільного населення під час ведення бойових дій.	прорізів (метод «нарізання пирога») на основі текстових схем.
Тема 10. Вогнева підготовка (основи)*		
21.	*СР 21* (2 год.). Тема:* «Математико-балістичні основи прицілювання, вибір точок прицілювання та аналіз помилок» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Геометрія прицілювання: вивчення понять «лінія прицілювання», «лінія кидання», «траєкторія польоту кулі» та процесу формування рівної мушки. 2. Розрахунок деривації та поправок: вивчення правил внесення поправок залежно від дальності до цілі (робота з прицільними планками та коліматорними сітками). 3. Аналіз помилок прицілювання: теоретичний розбір дефектів стрільби, викликаних «звалюванням» зброї, неправильним фокусуванням зору або сіпанням за спуск.	1. Виконати графічне завдання: на схемі мішені зобразити зміщення точок влучання при 4-5 типових помилках стрільця (дрібнення, очікування пострілу, провалювання спуску). 2. Скласти пам’ятку щодо правил дихання під час вироблення одноманітного прицілювання.
22.	*СР 22* (2 год.). Тема:* «Теоретичний аналіз купчастості стрільби, законів розсіювання та приведення зброї до нормального бою на 25 м» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз закону розсіювання: вивчення причин розсіювання куль (природні чинники, стан зброї, помилки стрільця) та поняття «середня точка влучання» (СТВ). 2. Алгоритм приведення до нормального бою: опрацювання методики перевірки бою зброї на відстані 25 метрів за перевірочною мішенню. 3. Розрахунок механічних поправок: математичне обчислення величини зміщення мушки (або мушковерта) в міліметрах при відхиленні СТВ від контрольної точки.	1. Розв’язати балістичну задачу: на умовному малюнку мішені із чотирма пробоїнами визначити геометричним методом СТВ та розрахувати кількість кліків/обертів мушки для її вирівнювання. 2. Законспектувати правила та умови, за яких зброя вважається приведеною до нормального бою.
23.	*СР 23* (2 год.). Тема:* «Моделювання впливу зовнішніх умов на купчість та точність стрільби на відстані 100 м» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Оцінка гідрометеорологічного впливу: вивчення впливу бічного вітру, температури повітря, кута місця цілі та атмосферного тиску на траєкторію кулі на дальності 100 м. 2. Визначення випередження: розрахунок кутових та лінійних поправок для стрільби по цілях, що рухаються (фланговий та косий рух). 3. Порівняльний аналіз балістики: вивчення таблиць стрільби для різних калібрів (5.45х39, 7.62х39, 5.56х45) на середніх дистанціях.	1. Скласти розрахункову таблицю поправок на помірний (4 м/с) та сильний (8 м/с) бічний вітер для стрільби на відстань 100 метрів. 2. Описати алгоритм дій стрільця під час вибору прицілу та точки прицілювання для ураження грудної фігури на 100 м.
24.	*СР 24* (2 год.). Тема:* «Аналіз тактичних сценаріїв динамічної стрільби, переносу вогню та швидкісної зміни магазинів» *Питання для самостійного вивчення:*	1. Розробити схему-алгоритм дій (діаграму рішень) для усунення 3 різних видів затримок під час стрільби.

	1. Аналіз ергономіки динамічних маневрів: вивчення теоретичних засад стрільби у русі, переносу вогню по фронту та вглибину (пріоритетність ураження цілей за рівнем загрози). 2. Тайм-менеджмент перезаряджання: вивчення алгоритмів екстреної (тактичної) та планової зміни магазинів без втрати контролю над сектором. 3. Усунення затримок при стрільбі: класифікація типів затримок (осічка, уткнення патрона, «пічна труба») та вивчення теоретичних протоколів їх швидкого усунення (Tap-Rack-Bang).	2. Письмово проаналізувати кейс щодо черговості знищення 4 цілей, які з'явилися одночасно на різних відстанях і напрямках.
25.	*СР 25* (2 год.). Тема:* «Матеріальна частина, ТТХ та теоретичні основи застосування ручних гранат» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Вивчення будови гранат та запалів: детальне вивчення ТТХ, класифікації (наступальні, оборонні) та принципу дії гранат РГД-5, Ф-1, РГН, РГО та запалу УЗРГМ. 2. Фізика розлітання уламків: аналіз радіусів суцільного, ефективного та безпечного ураження уламками оборонних та наступальних гранат, обґрунтування правил укриття після кидка. 3. Алгоритм підготовки до метання: опрацювання покрокових інструкцій з приведення гранати в бойову готовність (вкручування запалу, розгинання вусиків чеки) та дій у разі відміни кидка.	1. Скласти порівняльну таблицю ТТХ наступальних і оборонних гранат, виділивши ключову різницю в тактиці їх застосування та безпечних відстанях для стрільця. 2. Описати алгоритм дій (чек-лист) з підготовки та метання гранати з-за укриття з фіксацією вимог безпеки.
Тема 11. Виживання та спеціальна підготовка*		
26.	*СР 26* (2 год.). Тема:* «Теоретичне проєктування індивідуальних місць розташування та архітектури простих укриттів на місцевості» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аудит безпеки локації: вивчення критеріїв вибору безпечного місця для облаштування ночівлі або укриття (уникнення низин, сухих дерев, ліній електропередач, секторів можливого затоплення чи обстрілу). 2. Архітектура аварійних сховищ: теоретичний розбір конструкцій та схем будівництва тимчасових індивідуальних укриттів (курені, навіси, снігові печери) за допомогою плащ-наметів (пончо) та підручних матеріалів. 3. Світло- та звукомаскування: вивчення правил організації табору (бази) з метою недопущення демаскування у нічний час.	1. Створити текстовий або графічний проєкт: детально описати покроковий алгоритм побудови односхилого навісу з пончо та лісових матеріалів для захисту від сильного бокового вітру та дощу. 2. Скласти перелік із 5 правил дотримання режиму маскування під час облаштування місця відпочинку.
27.	*СР 27* (2 год.). Тема:* «Моделювання систем життєзабезпечення, розрахунку ресурсів та логістики в автономних умовах» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Технології очищення води: вивчення теоретичних основ та хіміко-фізичних методів фільтрації, знезараження та кип'ятіння води з відкритих джерел у польових умовах. 2. Розрахунок енерговитрат і раціонів: математичне планування калорійності та складу сухого пайка (MRE)	1. Розв'язати логістичну задачу: розрахувати необхідний мінімальний об'єм води та калорійність харчування для однієї особи на 3 доби автономного перебування в ізоляції. 2. Підготувати таблицю відповідності

	для забезпечення життєдіяльності за умов мінімальної або підвищеної рухової активності. 3. Психологія виживання та сигналізація: опрацювання алгоритму дій при втраті зв'язку з основною групою та вивчення міжнародних кодових сигналів (земля-повітря) для залучення допомоги.	міжнародних сигналів порятунку (SOS, «Потрібна медична допомога», «Все добре») з описом способів їх викладання на землі.
ІІІ. Професійно-орієнтована підготовка		
Тема 12. Сучасні військові технології, роботизація та безпілотні літальні апарати (наземні роботизовані комплекси, безпілотні надводні апарати)		
28.	*СР 28 (2 год.) Тема:* «Аналіз архітектури програмного забезпечення БпЛА, алгоритми оновлення прошивок та методики акустично-візуального моніторингу повітряних загроз» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Інженерно-цифровий аналіз: вивчення структури програмного забезпечення безпілотних систем (DJI Fly, Betaflight, QGroundControl) та покрокових алгоритмів прошивки, калібрування сенсорів (компас, IMU) й обходу геозон (No-Fly Zones). 2. Аналітична детекція загроз: вивчення силуетів, звукових характеристик та тактико-технічних можливостей розвідувальних та ударних БпЛА, а також критеріїв їх розпізнавання у повітрі. 3. Методика оповіщення: опрацювання протоколів фіксації повітряних об'єктів цивільним населенням за допомогою спеціалізованих цифрових платформ (наприклад, застосунку «єППО»).	1) Розробити покроковий чек-лист з підготовки програмного забезпечення та калібрування датчиків БпЛА типу квадрокоптер перед вильотом. 2) Скласти порівняльну таблицю-ідентифікатор для 3-4 типів повітряних цілей (наприклад, Shahed, Орлан, розвідувальний Mavic) за їхніми візуальними та звуковими ознаками.
29.	*СР 29 (2 год.) Тема:* «Теоретико-симуляційне моделювання польотних місій та відпрацювання базового пілотування в імітаційному середовищі» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аеродинамічне моделювання: вивчення фізики польоту безпілотних апаратів мультироторного, крилатого та надводного типів, а також впливу вітрового навантаження на стабільність платформи. 2. Тренажерна підготовка: самостійне відпрацювання базових вправ пілотування (утримання горизонту, проходження воріт, посадка) в доступних віртуальних симуляторах (на комп'ютері чи смартфоні). 3. Аналіз польотних помилок: розбір причин аварійності (втрата сигналу зв'язку, «просадка» акумулятора, магнітні перешкоди) та теоретичних засад виходу з критичних польотних режимів.	1) Виконати практичний тренінг у симуляторі: пройти базовий навчальний рівень у безкоштовному польотному симуляторі та підготувати письмовий звіт (опис) виконаних маневрів. 2) Описати алгоритм дій пілота у разі раптової втрати відеосигналу або зв'язку з пультом керування (протокол FailSafe / Return to Home).
30.	*СР 30 (2 год.) Тема:* «Комплексний аналіз відеопотоку БпЛА, дешифрування аерознімків та стандарти передачі тактичної інформації» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Методика дешифрування: вивчення правил аналізу фото- та відеоматеріалів, отриманих з БпЛА, для виявлення замаскованих об'єктів, техніки та ліній оборони ворога на основі непрямих демаскуючих ознак (тіні, сліди коліс тощо).	1) Розв'язати аналітичний кейс: за наданим викладачем зразком аерофотознімку виявити та описати 3-4 замасковані об'єкти (або елементи інфраструктури). 2) Скласти фінальний розвідувальний рапорт

	2. Інтеграція з ГІС: вивчення алгоритмів зчитування метаданих (EXIF) зі знімків БпЛА та визначення точних координат об’єктів на місцевості за допомогою електронних карт. 3. Стандартизація тактичних звітів: опрацювання протоколів передачі розвідувальних даних (відеострімінг, текстові рапорти) між ланками управління з урахуванням вимог кібербезпеки.	(інформаційну картку цілі) із зазначенням типу виявленого об’єкта, його координат та часу фіксації.
Тема 13. Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність		
31.	*СР 31 (2 год.) Тема:* «Експертний аналіз кризового менеджменту, ухвалення управлінських рішень та теоретичне проєктування логістичних ланцюжків» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Методологія кризового управління: вивчення теоретичних засад та алгоритмів ухвалення рішень керівником (командиром) в умовах дефіциту часу, інформаційного вакууму або дезінформації. 2. Проєктування логістичних схем: аналіз ризиків та розробка моделей постачання, розподілу ресурсів та евакуації в умовах пошкодження критичної інфраструктури (дороги, мости, зв’язок). 3. Оцінка ефективності рішень: теоретичний аналіз наслідків управлінських дій за методом вивчення проведених операцій (AAR - After Action Review) на прикладі цивільних безпекових кейсів.	1) Розв’язати управлінський кейс-тренінг: письмово розписати покроковий план дій та розподілу обмежених ресурсів (медикаменти, вода, транспорт) для умовного об'єкта під час надзвичайної ситуації. 2) Розробити логістичну карту-схему: текстово або графічно описати основний та резервний маршрути доставки гуманітарної або медичної допомоги в умовах блокування основних автошляхів.
32.	*СР 32 (2 год.) Тема:* «Аналітичне проєктування інтеграції профільної спеціальності у систему національної безпеки та кіберзахисту» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Фахова безпекова інтеграція: дослідження та теоретичне обґрунтування способів застосування майбутньої професії студента (економіка, право, IT, педагогіка тощо) для вирішення завдань національного спротиву та безпеки. 2. Кібербезпека критичних систем: вивчення протоколів захисту інформаційного простору, протидії кібератакам на державні та приватні реєстри, захисту від витоку конфіденційної інформації. 3. Аналіз інформаційних загроз: вивчення методів виявлення сучасних ворожих ІПСО, протидії маніпуляціям у медіапросторі та алгоритмів верифікації першоджерел інформації.	1) Підготувати аналітичне есе/доповідь (обсягом 2-3 сторінки): «Перспективи та алгоритми застосування мого майбутнього фаху (вказати спеціальність) для зміцнення національної безпеки чи кіберзахисту України». 2) Скласти індивідуальну інструкцію-пам’ятку з інформаційної гігієни та кіберзахисту робочого місця спеціаліста в умовах воєнного стану.

Примітка: * - нумерація тем для самостійного вивчення зазначена із врахуванням послідовності вивчення «Аудиторної підготовки», «Практичної підготовки на місцевості» та «Професійно-орієнтованої підготовки».

3.3. Зміст альтернативного формату самостійної роботи для студентів, віровчення та релігійні переконання яких забороняють використовувати зброю (навчальний час, передбачений на самостійну роботу з тем «Тактична підготовка» і «Вогнева підготовка (основи)» перерозподілений на інші теми)

№ з/п	Зміст питань для самостійного вивчення	Завдання на самостійну роботу
І. Аудиторна підготовка		
Тема 3. Психологічна підготовка та стійкість		
1.	*СР 1А (2 год.). Тема:* «Моделювання системи психологічної підтримки та комунікаційних алгоритмів для деескалації колективної паніки» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз механізмів виникнення та поширення колективної паніки, агресії та чуток у стихійних групах під час кризових ситуацій (обстріли, евакуація). 2. Опрацювання лідерських скриптів управління натовпом та мовленнєвих технік для стабілізації психоемоційного стану цивільних громадян. 3. Методика створення безпечного інформаційного мікроклімату всередині цивільних колективів або укриттів під час тривалого блокування.	1) Розробити покроковий алгоритм розмови (скрипт дій) керівника цивільної установи для заспокоєння панікуючих працівників під час загрози ракетного удару. 2) Скласти текстову інструкцію з розпізнавання та нейтралізації деструктивних чуток і дезінформації в локальних чатах громад.
Тема 7. Зброя масового ураження		
4.	*СР 2А (2 год.). Тема:* «Інженерно-організаційний аудит цивільних захисних споруд та розрахунок систем фільтровентиляції» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Вивчення класифікації та технічних вимог до сховищ і протирадіаційних укриттів (ПРУ) цивільного захисту. 2. Аналіз функціонування систем герметизації, шлюзування та режимів роботи фільтровентиляційних установок (ФВУ) під час хімічної чи радіаційної атаки. 3. Методика розрахунку тривалості безпечного перебування людей у закритому укритті за показниками накопичення вуглекислого газу.	1) Скласти чек-лист інженерної готовності підвального приміщення до переобладнання під найпростіше ПРУ (протирадіаційне укриття) з переліком необхідних матеріалів для герметизації вікон та вентиляції. 2) Законспектувати правила поведінки людей всередині укриття під час режиму повної ізоляції.

4. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ (САМОКОНТРОЛЮ)

Тема 1. Національний спротив

1. Які головні концепції національної стійкості (Resilience) застосовують у країнах Балтії та Скандинавії?
2. У чому полягає роль цивільного населення під час стримування гібридних загроз військового характеру?
3. Який правовий статус має доброволець у європейських оборонних системах?
4. Які основні відмінності між моделлю територіальної оборони Естонії (Кайтселійт) та України?
5. Який порядок підпорядкування та розгортання блокпостів ДФТГ у межах територіальних громад?
6. Які правові межі застосування сили встановлені для цивільних формувань (ДФТГ) чинним законодавством?
7. Яким є регламент взаємодії патрульної поліції, підрозділів ЗСУ та ДФТГ під час комендантської години?

Тема 2. Міжнародне гуманітарне право

1. Які основні права та обов'язки комбатанта гарантує Третя Женевська конвенція?
2. У чому полягає юридична відмінність між статусами законного комбатанта, шпигуна та найманця?
3. Які першочергові правила поведінки та дії військовослужбовця при загрозі потрапляння в полон?
4. Які правові та психологічні аспекти захисту особистих даних слід враховувати у полоні?
5. Які методи збору та документування порушень МГП використовуються на тимчасово окупованих територіях?

Тема 3. Психологічна підготовка та стійкість

1. Назвіть ключові фізіологічні маркери гострого бойового стресу (тунельний зір, тахікардія тощо).
2. Яка методика виконання експрес-техніки «квадратного дихання» безпосередньо під час вогневого контакту?
3. Яким є покроковий алгоритм дій при виникненні раптової панічної атаки або заціпеніння (ступору) у напарника?
4. Опишіть базові кроки та принципи надання першої психологічної допомоги за протоколом «6.П».
5. Які особливості мовленнєвих технік використовуються для стабілізації стану панікуючих громадян при загрозі ракетного удару?
6. Які основні ознаки деструктивних чуток та як здійснюється їх нейтралізація в локальних чатах громад?

Тема 4. Домедична допомога (включаючи практичний блок)

1. Чим відрізняється надання допомоги в зоні під вогнем (Care Under Fire – CUF) від зони в укритті (TFC)?
2. Які особливості техніки швидкісного накладання турнікета однією рукою на верхні кінцівки?
3. Опишіть правила безпечної біомеханіки для спини рятувальника під час підйому та евакуації пораненого.
4. Які анатомічні зони відносяться до «вузлових кровотеч» та яка техніка їхньої агресивної тампонади?

5. Назвіть діагностичні критерії, які свідчать про перехід відкритого пневмотораксу в напружений.

6. Які правила використання оклюзійних наліпок із клапаном та коли проводиться голкова декомпресія?

7. Що таке «тріада смерті» (гіпотермія, ацидоз, коагулопатія) та як її попередити за допомогою засобів зігрівання?

8. Які правила заповнення картки постраждалого за міжнародним стандартом DD Form 1380 (TCCC Card)?

9. На яких принципах базується масове медичне сортування цивільного населення за системою START?

Тема 5. Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості

1. Яка структура кілометрової сітки на військових картах та як визначити повні прямокутні координати?

2. Як визначити зону взаємовидимості між двома вогневими позиціями за методом горизонталей рельєфу?

3. Які правила складання робочої таблиці (схеми) руху за магнітними азимутами?

4. Як визначити відстань до об'єкта (будівлі, авто) за формулою тисячної, знаючи його лінійні розміри?

5. Який алгоритм дій та відновлення орієнтування у разі виходу з ладу цифрових приладів навігації?

6. Як використовувати автономний застосунок OsmAnd для планування безпечних маршрутів евакуації?

Тема 6. Зв’язок та передавання інформації

1. Яким чином засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ) противника виявляють та глушать сигнали рацій?

2. Що таке режим ППРЧ (псевдовипадкова перебудова робочої частоти) та як він налаштовується?

3. Які правила використання мовленнєвих кодів та сигнальних таблиць для радіомаскування?

4. Як правильно скласти та передати доповідь про противника за міжнародним стандартом SALUTE?

5. Які обов’язкові пункти містить запит на медичну евакуацію за формою 9-Line MEDEVAC?

6. Які базові налаштування конфіденційності месенджерів необхідно активувати на особистому смартфоні в зоні кризи?

Тема 7. Зброя масового ураження

1. Чим відрізняються процеси дегазації, дезактивації та дезінфекції особового складу та техніки?

2. Яка послідовність (чек-лист) зняття елементів зараженого ЗЗК та протигаза для уникнення вторинного ураження?

3. Якими мають бути перші дії цивільної особи протягом 15 хвилин після сигналу «Хімічна тривога»?

4. Назвіть правила самодопомоги та критичні заборони при потраплянні на шкіру або одяг фосфорних чи термітних сумішей.

5. Які інженерно-технічні вимоги висуваються до герметизації підвального приміщення при переобладнанні його під найпростіше ПРУ?

Тема 8. Інженерна підготовка та мінна безпека

1. Які лінійні розміри, черговість та об'єми відриття одиночного окопу для стрільби стоячи під вогнем?
2. Які технології створення протидронових навісів та сіток використовуються для захисту окопів?
3. Які основні візуальні та непрямі ознаки замінування місцевості (розтяжки, пошкодження рослинності тощо)?
4. Яким є покроковий алгоритм дій, якщо ви помітили натяжний дріт (розтяжку) за 2 метри попереду себе?
5. Як правильно позначити мінну небезпеку за допомогою підручних засобів (гілок, каміння), якщо відсутні стандартні знаки IMSMA?
6. Назвіть основні ТТХ та деструктивні фактори мін ПФМ-1, ОЗМ-72 та ТМ-62.

Тема 9. Тактична підготовка (Тільки для загального списку)

1. Як розподіляються сектори спостереження та відповідальності у складі бойової «двійки»/«трійки» під час руху колоною?
2. Який алгоритм взаємодії партнерів при перезаряджанні («взаємодія під час вогню») для безперервного обстрілу цілі?
3. Опишіть алгоритм вибору ефективного індивідуального укриття з урахуванням геометричних «мертвих зон».
4. Які особливості проходження кутів будівель та огляду приміщень за тактичним методом «нарізання пирога»?
5. Які дії пішої групи чи цивільного автомобіля при раптовому прицільному обстрілі стрілецькою зброєю на дорозі?

Тема 10. Вогнева підготовка (Тільки для загального списку)

1. Який вплив мають деривація та бічний вітер на траєкторію польоту куль калібрів 5.45 мм та 7.62 мм на відстані 100–200 м?
2. Як розрахувати лінійне випередження (у фігурах людини) при фланговому русі цілі зі швидкістю 3 м/с?
3. Назвіть типові помилки стрільця (сіпання за спуск, неправильне прицілювання) та їхнє візуальне відображення на мішені.
4. Яким є покроковий порядок дій для перевірки зброї на розрядженість та її неповного розбирання?
5. Опишіть сутність та заходи безпеки при усуненні затримок стрільби за протоколом Tap-Rack-Bang.
6. Які ключові відмінності у тактиці застосування та радіусах безпечного віддалення наступальних (РГД-5) й оборонних (Ф-1) гранат?

Тема 11. Виживання та спеціальна підготовка

1. Які критерії вибору безпечного місця для організації табору (уникнення низин, ліній електропередач тощо)?
2. Які конструктивні особливості та правила розведення бездимового довготривалого вогнища типу «Нодья» взимку?
3. Які заходи безпеки та правила вентиляції необхідно виконувати для попередження отруєння чадним газом у закритому сховищі?
4. Опишіть структуру 3-4 пошарових рівнів одягу (концепція ECWCS) для тривалого захисту тіла від гіпотермії.
5. Які першочергові заходи самодопомоги слід виконати при початкових ознаках замерзання кінцівок?
6. Розрахуйте мінімальний добовий об’єм води та калорійність раціону (MRE) для автономного виживання однієї особи протягом 3 діб.

Тема 12. Сучасні військові технології, роботизація та БпЛА

1. На яких частотах працюють канали керування та відеозв'язку сучасних БпЛА (433, 750, 915 МГц, 2.4/5.8 ГГц) та у чому їхня різниця?
2. Який принцип дії купольних та спрямованих систем окопного РЕБ проти FPV-дронів?
3. Які тактичні прийоми пілотування використовуються для прориву зон радіоелектронного глушіння супротивника?
4. Яким чином системи РЕР противника здатні вираховувати точні координати пульта оператора БпЛА?
5. Яка технологія та правила винесення антен (відео та керування) за допомогою фідерних кабелів від бліндажа?
6. Опишіть алгоритм дій пілота за протоколом FailSafe / Return to Home у разі раптової втрати відеосигналу.
7. За якими непрямими демаскувальними ознаками (тіні, сліди, порушення маскувальних сіток) дешифруються аерознімки з БпЛА?

Тема 13. Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність

1. Опишіть 4 етапи циклу Бойда (OODA Loop: Спостереження, Орієнтація, Рішення, Дія) та їхній вплив на швидкість реакції.
2. Як випередження супротивника всередині його власного циклу рішень дезорганізує його тактичні дії?
3. Які головні відмінності стилю лідерства «Іди за мною» від командного стилю «Іди туди» в умовах бойового стресу?
4. Які 5 основних запитань складають регламент проведення розбору дій групи за стандартом AAR (After Action Review) після завдання?
5. Як розрахувати норми витрат БК, палива, продовольства та АКБ для автономної роботи групи з 10 осіб протягом 48 годин?
6. За якими алгоритмами та методами ваш майбутній цивільний фах може інтегруватися у систему національної безпеки та кіберзахисту України?

5. ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ЗАСВОЄННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТА БЕЗПЕКОВОЇ ТЕМАТИКИ

Військова справа має свою специфічну логіку, мову та стандарти. Для ефективного самостійного освоєння цього матеріалу рекомендується використовувати такі методичні підходи:

• ***Принцип «М'язової та візуальної пам'яті» (для домедичної та вогневої підготовки)***.

Військові протоколи (наприклад, MARCH) побудовані на жорсткій послідовності. Вивчаючи алгоритм самодопомоги або накладання турнікета, не просто читайте текст – закрийте очі і подумки покроково відтворіть кожну дію («відкрити аптечку, дістати джгут, накласти максимально високо і туго, зафіксувати час»). Візуалізуйте свої рухи. Це створює нейронні зв'язки, які спрацюють автоматично в умовах стресу;

• ***Метод «Нарізання пирога» (системне структурування).***

Не намагайтеся вивчити всю тему (наприклад, «Сучасні БпЛА») за один раз. Розбивайте її на дрібні технологічні блоки: спочатку розберіться лише з частотами керування, потім – з типами антени, і наостанок – із принципами дії РЕБ. Великі об'єми специфічної інформації засвоюються лише дозовано;

• ***Застосування правила «Сценарійного мислення».***

Вивчаючи правила мінної безпеки, топографії чи цивільного захисту, постійно ставте собі запитання: «Що я робитиму, якщо...?» (наприклад: «Я йду знайомим маршрутом і бачу підозрілий дріт – яким буде мій перший крок? Другий крок? Кому я зателефоную?»). Програвання таких мікросценаріїв у голові перетворює суху теорію на дієвий план порятунку;

• ***Використання схем та інфографіки замість суцільного тексту***.

Військова топографія та інженерна підготовка вимагають точних розрахунків. Малюйте ескізи окопів, кресліть схеми секторів обстрілу, створюйте власні ментальні карти (mind maps) для класифікації мін чи гранат. Візуальна схема запам'ятовується в рази краще, ніж сторінка тексту;

• ***Робота з першоджерелами та верифікація***.

Навчайтеся користуватися стандартами (НАТО, ТССС, бойові статути ЗСУ). Військова термінологія не терпить двозначності. Звертайте увагу на абревіатури (SALUTE, AAR, OODA, CUF) – кожна літера в них є покроковим орієнтиром, який рятує життя та допомагає чітко передавати інформацію в кризових ситуаціях.

6. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота не є ізольованим процесом. Кожне виконане завдання самостійної роботи (порівняльна таблиця, чек-лист, конспект-алгоритм, схема чи есе) є обов'язковим елементом поточного та тематичного контролю.

Результати виконання завдань СРС накопичуються студентом протягом семестру, оцінюються викладачем за визначеною робочою програмою шкалою та враховуються під час допуску до підсумкового контролю – диференційованого заліку. Оцінювання робіт аналітичного характеру (для категорій 2 та 3) здійснюється без використання бойових елементів на основі критеріїв логіки, точності розрахунків та дотримання принципів академічної доброчесності.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Терновський В. Б. Основи національного спротиву : навчально-методичний посібник. Одеса : ОНМУ, 2026. 49 с.
2. Терновський В. Б. Ручні гранати : навчальний посібник. Одеса : ОНМУ, 2026. 63 с. URL: https://rp.onmu.org.ua/handle/123456789/5334
3. Терновський В. Б. Вирішення вогневих завдань : практикум : навчальний посібник. Одеса : ОНМУ, 2026. 33 с. URL: https://rp.onmu.org.ua/handle/123456789/5335
4. Базова загальновійськова підготовка. Теоретична частина. Частина 1. Військова топографія. Інженерна підготовка. Міжнародне гуманітарне право. Зв'язок та комунікація : навч. посіб. / Ю. В. Корнєєв, В. А. Шевчук, А. О. Яфонкін. Київ : Вид-во «SBA Print», 2025. 222 с. ISBN 978-617-7594-26-9
5. Базова загальновійськова підготовка. Теоретична частина. Частина 2. Психологічна підготовка. Розвідувальна підготовка. Виживання. РХБЗ (радіаційний, хімічний, бактеріологічний захист): навч. посіб. / Ю. В. Корнєєв, В. А. Шевчук, А. О. Яфонкін. Київ : Вид-во «SBA Print», 2025. 238 с. ISBN 978-617-7594-27-6
6. Базова загальновійськова підготовка. Теоретична частина. Частина 3. Тактична підготовка. Домедична підготовка. Статути ЗСУ. Національно-патріотична підготовка: навч. посіб. / Ю. В. Корнеев, В. А. Шевчук, А. О. Яфонкін. Київ : Вид-во «SBA Print»», 2025. 226 с. ISBN 978-617-7594-28-3
7. Базова загальновійськова підготовка. Теоретична частина. Частина 4. Вогнева підготовка: навч. посіб. / Ю. В. Корнеев, В. А. Шевчук, А. О. Яфонкін. Київ : Вид-во «SBA Print»», 2025. 198 с. ISBN 978-617-7594-29-0
8. Боротьба з безпілотними літальними апаратами (за досвідом проведення ООС (раніше АТО)). Київ : Вид-во «Центр навчальної літератури», 2022. 43 с. ISBN 978-611-01-2801-8
9. Тактика надання самодопомоги та взаємодопомоги під час ведення бойових дій : навч. посіб. / Р. С. Троцький, О. В. Чуприна, О. А. Блінов. Київ : Вид. дім «СКІФ», 2023. 136 с. ISBN 978-966-370-842-3
10. Тактична медицина : навч. посіб. / В. Д. Шищук, С. І. Редько, М. М. Ляпа. Київ : Вид. дім «СКІФ», 2023. 176 с. ISBN 978-966-570-836-0
11. Статути Збройних Сил України : збірник законів : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 12 грудня 2025 р (джерело документа : https://zakon.rada gov.ua). К.: ПАЛИВОДА А. В., 2025. 512 с. ISBN 978-966-437-197-8.
12. Тактична підготовка (курс індивідуальної підготовки) : довідковий матеріал до системи тренувань індивідуальних СТІ 000Г(Б).06Л. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2025. 68 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1vC5cp5OPIprqmxE9jcxfML2wrb6_Jusp/view
13. Тактична підготовка (курс вивчення дій у складі підрозділу) : довідковий матеріал до системи тренувань індивідуальних СТІ 000Г.06Л. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2025. 178 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1fVIkRu16EYlpdqibF4jNChdw-QAPP94k/view

14. Вогнева підготовка (курс індивідуальної підготовки) : довідковий матеріал до системи тренувань індивідуальних СТІ 000Г(Б).09Л. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2025. 124 с.
URL: https://drive.google.com/file/d/1z66x1OUcb0subVB-44yqpxHAxCt71Y0g/view

15. Вогнева підготовка (курс вивчення дій у складі відділення (взводу)) : довідковий матеріал до системи тренувань індивідуальних СТІ 000Г(Б).09Л. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2025. 238 с.
URL: https://drive.google.com/file/d/1bjb879Mu3vWBothhNRgwLaM9bNw-aEKA/view
16. Виживання (курс індивідуальної підготовки) : довідковий матеріал до системи тренувань індивідуальних СТІ 000Г(Б).53Л. Київ : Командування Медичних Сил, 2025. 52 с.
URL: https://drive.google.com/file/d/15IZpRg9sKmk6t0Y2bahINCIOrTFVwGSL/view

17. Міжнародне гуманітарне право (ознайомчий курс) : довідковий матеріал до системи тренувань індивідуальних СТІ 000Г(Б).02Л. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2025. 20 с.
URL: https://drive.google.com/file/d/1hMsy2j5xrUn6tn2fYAhtB9D5hnafC09C/view

Допоміжна

1. Навчальний посібник з національно-патріотичної підготовки особового складу Збройних Сил України на 2022 навчальний рік / В. Топальський та ін. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2021. 162 с.
URL:http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/2963/1/2022_Posibnik_NPP_2022.pdf
2. Основні документи міжнародного гуманітарного права : зб. документів / укл. робочою групою щодо виконання норм міжнародного гуманітарного права та участі у наданні правових послуг Сил територіальної оборони ЗСУ та ГО «Українська правова консультативна група». Київ : Фенікс, 2023. 388 с. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2023/03/doc_2023-03-16_23-20-56.pdf
3. Доктрина поводження із захопленими особами, документами та майном : військова керівна публікація ВКП 2-80(01).01. Київ : Головне управління військової служби правопорядку ЗСУ, 2020. 100 с.
URL: https://drive.google.com/file/d/1fq0vRP4j8qJvoMSvmoteLspCPwLyknyj/view
4. Нільс Мельцер, Етьєн Кюстер. Міжнародне гуманітарне право : загальний курс. Женева (Швейцарія) : Міжнародний Комітет Червоного Хреста. 2020, 398 с.
URL: https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/4231_154-.pdf
5. Організація психологічної підготовки у Збройних Силах України : навч.-метод. посіб. / За редакцією генерал-майора В. Клочкова. Київ : НДЦ ГП ЗС України, 2023. 325 с.
URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2023/08/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%9F%D0%9F-%D1%83-%D0%97%D0%A1%D0%A3-13.04.2023.pdf
6. Методичні рекомендації з організації психологічної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України до перебування в умовах примусової ізоляції : військова публікація ВП 7-00(01).03. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2020. 33 с.
URL: https://drive.google.com/file/d/1nFGBpW_G-mCWaTqlcp22QlltjUT7pzBo/view
7. Зброя російсько-української війни 2022-2023 років : довідник-каталог основних зразків озброєння та військової техніки які застосовувалися протиборчими сторонами під час відсічі широкомасштабного вторгнення рф в Україну. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 243 с.

URL: https://nvkarta.com/project/library/uploads/military/tactics/(uk)_zbroya_rosiysko-ukrayinskoyi_viyny_14.12.2023.pdf
8. Меленті Є. О., Корчагін М. В., Євтушенко І. В. Озброєння та військова техніка сил вторгнення російської федерації сухопутна компонента : довідник. Харків : Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого, 2022. 100 с. URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Melenti_YeO/Ozbroiennia_ta_viiskova_tekhnika_syl_vtorhnennia_Rosiiskoi_Federatsii_Sukhoputna_komponenta.pdf?PHPSESSID=q99na87sjo1395cu8cnhpjmhq7
9. Методичні рекомендації з розпізнавання підрозділів Сухопутних Військ на полі бою : військова навчально-методична публікація ВП 3-00(11)55-58.01. Київ : Національна академія сухопутних військ ім. гетьмана П. Сагайдачного, 2021. 40 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1h1c4V6qqR2U3kaRqbBaqfv7Hi_iEQHwE/view
10. Щодо застосування новітнього озброєння та нових тактичних прийомів за досвідом ооc та військових конфліктів сучасності : інформаційний бюлетень : військова навчально-методична публікація ВП 7-00(162)01.01. Київ : Головне управління Ракетних військ і артилерії та безпілотних систем Генерального штабу ЗСУ, 2021. 20 с. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/04/%D0%92%D0%9F-7-0016201.01.pdf
11. Засоби радіоелектронної боротьби та розвідки, які використовуються російською федерацією : довідник військового зв'язківця : військова навчально-методична публікація ЗВП 6-00(27)269.01. Київ : Командування Військ зв'язку та кібербезпеки ЗСУ, 2024. 70 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1e-0d2KcfVZ2eccKErXcUxtpDalGvexmb/view
12. Організація військового зв'язку: навчальний посібник / В. Г. Шолудько та ін. Київ : ВІТІ, 2017. 282 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1TzArCRn1KnnfEt8yFeBmVmNZsB1X6DWI/view
13. Довідник з основних понять військової топографії : військова навчально-методична публікація ВП 7-30(11).01. Київ : Командування підготовки Командування Сухопутних Військ ЗСУ, 2022. 112 с. URL:https://nvkarta.com/project/library/uploads/military/topography/[topogeodesy][handbook][2022][uk][dovidnyk_topohrafija].pdf
14. Шмаль С. Г. Довідник з військової топографії. Київ : ВІКНУ імені Тараса Шевченка, 2016. 119 с. URL: https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-viiskovoi-pidhotovky/distant-content/Topografiy.pdf?srsltid=AfmBOoqZIfleK8XVV4-kQuctaXWVGjleHP372QMAHnIc-kixx4uHoh4F
15. Настанова з впливу носіння ХБРЯ індивідуальних засобів захисту на ефективність особового складу та підрозділів під час військових операцій : військова керівна деталізована публікація ВКДП 10-149(01).01. Київ : Командування Сил підтримки ЗСУ, 2020. 41 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1E0E_EQTymztgG415oE5iouBTGCfTs6Tt/view
16. Гаврилюк В. В. Основи бойового забезпечення (радіаційний, хімічний, біологічний захист) : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2018. 280 с. URL:https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/2622/1/osnovy_boyovogo_zabezp.pdf
17. Турський О. Ю., Семенов М. В. Інженерне забезпечення бою: навч. посіб. Київ : КІ НГУ, 2024. 256 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1kRTCQ6XCc2S3t9LCuG-MBjtiy4uYeN8i/view
18. Інженерні боєприпаси, які використовувались (можуть використовуватись) збройними силами рф або НЗФ на сході України: методичний посібник : військова навчально-методична публікація ВП 7-00(01).01. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2020. 124 с.

URL: https://drive.google.com/file/d/1VXxdWIzBFZ9RLqiM9UinJTEsTTd6xNnD/view
19. Стандарт підготовки І-СТ-3 (видання 2) : підготовка військовослужбовця з тактичної медицини. Київ : «МП Леся», 2015. 148 с. URL:https://drive.google.com/file/d/0Bz05CALd9MuObnlOTm5rY3ZjNUk/view?resourcekey=0-Bq9VRLv5lRPtt_S2W962hQ
20. Основи тактичної медицини : навчально-методичний посібник / І. І. Тітов та ін. Вінниця : СПД Каштелянов О. І., 2015. 64 с. URL: https://zahystblog.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/12/d0bfd0bed181id0b1d0bdd0b8d0ba.pdf
21. Домедична допомого в умовах бойових дій : методичний посібник / В. Д. Юрченко та ін. Київ : Середняк Т. К., 2014. 84 с. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/04/book-med-online.pdf
22. Застосування безпілотних літальних апаратів окупаційних військ рф та способи протидії : практичний порадник / О. І. Червяков О.І. та ін. Харків: ФОП Бровін О.В., 2024. 250 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/20208?mode=simple
23. Боротьба з ударними БпЛА іранського виробництва «SHAHED-136» («ГЕРАНЬ-2») та рф «ЛАНЦЕТ-2» (за досвідом російсько-Української війни 2022-2023 років) : методичні рекомендації : військова навчально-методична публікація ВП 3-00 (116)120. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2023. 76 с. URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Zbroini_syly_Ukrainy/Metodychni_rekomendatsii_zahalnoviiskovym_pidrozdilam_schodo_borotby_z_udarnymy_BpLA_iranskoho_vyrob.pdf
24. Навчально-методичний посібник з тактичної підготовки : військова навчально-методична публікація ВП 7-00(72)01.01. Київ : Національна академія Сухопутних Військ імені гетьмана П. Сагайдачного, 2019. 93 с. URL: https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/07/n_m_posibnyk-z-taktychnoyi_bars_variant-2.pdf
25. Єдиний підхід до функційного призначення та умовного позначення на оперативних (бойових) документах БпЛА 1 класу (за досвідом російсько-Української війни 2022-2023 років) : методичні рекомендації : військова навчально-методична публікація ВП 3-46(288).55. Київ : Головне управління Ракетних військ і артилерії та безпілотних систем Генерального штабу ЗСУ, 2023. 20 с. URL:https://nvkarta.com/project/library/uploads/military/bpla/(uk)_metodychni_rekomendatsiyi_shchodo_umovnoho_poznachennya_na_operatyvnykh_dokumentakh_bpla_1-ho_klasu_%D0%92%D0%9F%203-46(288).55.pdf
26. Перевірка бою, приведення до нормального бою стрілецької зброї, озброєння бойових машин та вивірки їх прицілів : керівництво зі стрілецької справи : військова керівна деталізована публікація ВКДП 7-00(01).01. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2019. 124 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1NSkhjdndSjx6H2guEyQcJU35-3vqisM7/view
27. Нічні приціли до стрілецької зброї та ручних гранатометів : керівництво зі стрілецької справи : військова керівна деталізована публікація ВКДП 7-00(01).01. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2019. 108 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1oiZp2df8y9jtqq8IRUKlOjOcrQPRUhPi/view
28. Курс стрільб зі стрілецької зброї і бойових машин (КРП 03.032.056 – 2018 (02): військова публікація ТП 7-00(201).01. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2018. 293 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1J6INZRZu76ozL8o0JNbARFr6ZKJY2w5y/view
29. Бурячок А., Демський М., Якимович Б. Порадник зі стрілецької справи (5,45 мм автомати АК (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45 мм ручні кулемети РКК (РКК-74, РККС-74, РКК-74Н, РККС-74Н)): порадник стрільця. Львів, 2015. 144 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Rudiuk_Serhii/Poradnyk_zi_striletskoi_spravy.pdf?

30. Вогнева підготовка : навч. посіб. / М. М. Ляпа та ін. Суми: Сумський державний університет, 2011. 283 с.
URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Liapa_Mykola/Vohneva_pidhotovka.pdf?
31. Ручні гранати : настанова зі стрілецької справи. Київ : Головне командування Сухопутних військ ЗСУ, 2005. 48 с.
URL: https://nvkarta.com/project/library/uploads/military/weapon/small-arms/[weapon]_ruchni_granaty%60.pdf
32. Військове природознавство : Методичний посібник – довідник / Є. Д. Яблоновська-Грищенко та ін. Канів, 2022. 94 с.
URL:https://nvkarta.com/project/library/uploads/military/intelligence/[intelligence][handbook][2022][Vijs%60kove_pry%60rodoznavstvo_1].pdf
33. Дії в умовах низьких температур : військова керівна деталізована публікація ВКДП 3(7)-00(01).01. Київ : Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ, 2019. 60 с. URL: https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/diyi-v-umovah-nyzkyh-temperatur.pdf
34. Витримка та виживання на полі бою : підручник / Н. Б. Вербин та ін. Київ : Національний університет оборони України ім. Івана Черняховського, 2019. 188 с.
URL: https://nuou.org.ua/assets/documents/ndc-pfv-2.pdf

Законодавча база

1. Закон України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text
2. Закон України «Про оборону України» від 06 грудня 1991 року № 1932-XII.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text
3. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» від 13 грудня 2022 року № 2834-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text
4. Закон України «Про основні засади державної політики національної пам'яті Українського народу» від 21 серпня 2025 року № 4579-IX.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4579-20#Text
5. Закон України «Про основи національного спротиву» від 16 липня 2021 року № 1702-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text
6. Закон України «Про Збройні Сили України» від 06 грудня 1991 року № 1935-XII.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text
7. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25 березня 1992 року № 2232-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text
8. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text
9. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text
10. Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» від 21 жовтня 1993 року № 3543-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 липня 2024 року № 864 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року».
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/864-2024-%D0%BF#Text

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1443 «Про затвердження Порядку організації та здійснення загальновійськової підготовки громадян України до національного спротиву».
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1443-2021-%D0%BF#Text

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2025 року № 478 «Про функціонування центрів підготовки громадян до національного спротиву».
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/478-2025-%D0%BF#Text

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2025 року № 1031 «Про внесення змін до Правил перетинання державного кордону громадянами України». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1031-2025-%D0%BF#Text

15. Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.06.2026 р. № 1002 «Про затвердження Типової програми навчальної дисципліни «Основи національного спротиву». https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-navchalnoi-dystsypliny-osnovy-natsionalnoho-sprotyvu

16. Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 р. № 130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій, фаховій передвищій та професійній освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0328-22#Text

17. Наказ Міністерства оборони України від 10 вересня 2025 року № 599 «Про затвердження Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-2030 роки».
URL: https://mod.gov.ua/diyalnist/normativno-pravova-baza/pro-zatverdzhennya-programi-vijskovo-patriotichnogo-vihovannya-v-sistemi-ministerstva-oboroni-ukrayini-na-2026-2030-roki

Інтернет ресурси

1. Збройні Сили України. https://www.zsu.gov.ua/
2. Міністерство оборони України. https://mod.gov.ua/
3. Офіційний сайт Сил територіальної оборони Збройних Сил України. https://tro.mil.gov.ua/
4. Електронна військова бібліотека. https://www.ukrmilitary.com/p/military-library.html
5. Підготовка громадян України до протидії воєнним загрозам https://sprotyvg7.com.ua/
6. Українська платформа професійного розвитку «Prometheus» (Онлайн-курси). https://prometheus.org.ua/
7. Центр протидії дезінформації (ЦПД) при РНБО України. https://cpd.gov.ua/
8. Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки (Spravdi). https://spravdi.org/
9. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. https://cip.gov.ua/ua/faqs
10. Центр національного спротиву України. https://sprotyv.org.ua/
11. Сервіс протимінної діяльності ДСНС. https://mine.dsns.gov.ua/

Додаток 1

Правила безпеки
під час самостійної роботи студентів

1. Загальні положення

• Ця інструкція є обов'язковою для виконання всіма здобувачами освіти під час самостійної роботи (СРС).

• Оскільки вивчення освітнього компонента «Основи національного спротиву» відбувається в умовах воєнного стану, кожен студент несе особисту відповідальність за власну безпеку, здоров'я та життя під час роботи поза межами закладу освіти.

• Під час перебування в різних локаціях (у різних регіонах України або за кордоном) студенти зобов'язані враховувати місцеву безпекову ситуацію.

2. Правила поведінки під час повітряної тривоги та військових загроз

• *Негайне укриття*. При отриманні сигналу «Повітряна тривога» (через сирени, мобільні додатки чи системи оповіщення) студент зобов'язаний негайно припинити виконання будь-яких навчальних завдань і перейти до найближчої офіційної захисної споруди (сховища, ПРУ) або дотримуватися правила «двох стін»;

• *Заборона зйомки*. Категорично заборонено проводити фото-, відеозйомку або аудіозапис під час ракетно-бомбових ударів, роботи систем протиповітряної оборони (ППО), а також фіксувати місця влучань або дислокацію українських військових підрозділів;

• **Виконання правил поведінки при обстрілах**. Якщо обстріл застав вас на відкритій місцевості, негайно лягайте на землю обличчям донизу, закривши голову руками. Використовуйте будь-які заглиблення (канави, бордюри, вирви).

3. Мінна безпека та обмеження щодо локацій

• *Заборона небезпечних зон*. Під час камерального аналізу місцевості, вивчення топографії чи виконання інших практико-орієнтованих завдань СРС, студентам категорично заборонено відвідувати лісопаркові зони, поля, узбережжя водойм, закинуті будівлі та деокуповані території, які не пройшли офіційного розмінування ДСНС;

• *Підозрілі предмети*. При виявленні будь-якого підозрілого предмета (схожого на міну, снаряд, залишки дрона або навіть залишену іграшку/сумку) категорично заборонено: підходити, торкатися, піднімати, пересувати або заливати рідинами. Слід відійти на безпечну відстань (не менше 100 метрів) і негайно повідомити ДСНС (101) або Поліцію (102).

4. Цифрова та інформаційна безпека (Кібергігієна)

• *Захист даних*. Під час роботи з інформаційними джерелами, онлайн-курсами чи картами, заборонено публікувати у відкритому доступі (соціальні мережі, загальні чати) власні точні геокоординати, фотографії вікон своїх будинків або об'єктів критичної інфраструктури, що розташовані поруч;

• *Перевірка джерел*. Для самостійного вивчення тем дозволено використовувати лише офіційні державні вебресурси (МОН, МОУ, Сили ТрО) та верифіковані платформи (Prometheus тощо). Заборонено переходити за сумнівними посиланнями з локальних чатів, оскільки вони можуть бути елементом ворожих фішингових атак чи ІПСО.

5. Особливі обмеження щодо зброї та спецзасобів

• *Категорична заборона бойових елементів*. Під час виконання СРС в домашніх або будь-яких інших цивільних умовах студентам суворо заборонено використовувати реальну вогнепальну або холодну зброю, бойові припаси, вибухонебезпечні чи хімічні речовини;

• *Навчання балістиці, будові зброї та правилам стрільби* на етапі самостійної роботи має виключно теоретичний, інтерактивний та віртуальний характер (робота з малюнками, схемами, 3D-моделями або комп'ютерними симуляторами).